

(כח) אם יהלך איש על הגחלים ורגליו לא תפוינה:

ביאור הגר"א - משלי פרק ו פסוק כח

אם יהלך איש על הגחלים – הוא נגד החמדה ההולך תמיד למרחקים ורודף תמיד בשווקים וברחובות. ורגליו לא תיכוונה – כי זה אין לו פנאי להשגיח על עצמו מה שצריך לשבור וגם אפילו מה שהורגל בהן מנעוריו מ"מ כיון שאינן בטבעו ממש בקל יסור מהם והוא אינו שת לבו לזאת מחמת טרדתו והוא עומד בטבעו לכן אומר ורגליו לא תיכוונה:

אליהו רבה (איש שלום) פרשה יד

יודע היה אהרן שבא דבר גדול לישראל על ידיו, והיה קושר חבל של ברזל במתניו, ומחזיר על כל פתחי ישראל, וכל מי שאינו יודע לקרות קריית שמע לימדו קריית שמע, ומי שאינו יודע להתפלל לימדו תפלה, ומי שאינו נכנס בגופה של תורה היה מלמדו. ולא אהרן בלבד, אלא כל המלמד תורה ברבים לישראל לשם שמים, ואינו נושא פנים לעשיר ולעני, אלא מקרא שהוא מקראן כאחת, ומשנה שהוא משנן כאחת, מתוך כך הקב"ה מרחם עליו ונותן בו רוח חכמה ובינה ודיעה והשכל, ונותן חלקו עם שלשה צדיקים אברהם יצחק ויעקב, ועליו הכתוב אומר, מעמל ידו יראה ישבע וגו' (ישעיה נ"ג י"א).

מיכן אמרו, ינהג אדם עצמו [בשתיים] עשרה מידות, יהא אדם נאה בביאתו, חסיד בישיבה, ערום ביראה, חכם בתורה, פיקח במעשים [טובים], נאה ומתקבל על הבריות, ומודה על האמת, ודובר אמת בלבבו, ומודה ועוזב, ואוהב את הקב"ה אהבה גמורה בין כשהוא טוב לו ובין כשהוא רע לו, ומתאנח על כבודו של הקב"ה ועל כבודו של ישראל כל ימיו, מחמד ומתאוה ומצפה לכבוד ירושלים ולכבוד בית המקדש ולישועה שתצמח בקרוב ולכינוס גליות, רוח הקודש בדבריו, שנאמר כי עוד חזון למועד וגו' (חבקוק ב' ג'), ואתה באלהיך תשוב וגו' (הושע י"ב ז).

יהא אדם נאה בביאתו, לבית המדרש, כדי [שיהא] אהוב למעלה ונחמד למטה ולעיני הבריות כדי שימלא את ימיו. יהא אדם חסיד בישיבה, בישיבתו בבית המדרש, כדי שיהא אהוב למעלה ונחמד למטה ולעיני הבריות כדי שימלא את ימיו, ירבה אדם דברי תורה, שאין לך שכר גדול יותר מהן, יהא אדם שואל ומשיב בישיבתו בבית המדרש כדי [שתרבה] חכמתו בידו, [וכדי] שלא יבא לידי תנומה [שנאמר וקרעים תלביש נומה] (משלי כ"ג כ"א), לפי שאין לך מידה קשה בעולם אלא המתנמנם בבית הכנסת ובבית המדרש, [ולא זו] בלבד, [אלא] מתוך שהוא אוכל ושותה (ובא) [יבא] לידי תנומה, שנאמר פן תאכל ושבעת וגו' (דברים ח' י"ב)...